

εἶδαν αὐτὸν ἐλθόντα μὲ συντετριμμένη πόκκαλα καὶ τὴν οὐρὰν ἔχοντα χαμηλωμένην μετὰ τῶν σκελῶν του ὡς σκύλλος θασεῖς, ὅλοι ἤρχισαν νὰ ἐξεμῶσιν ἀριστερὰ καὶ δεξιὰ ἐγλίντας καὶ ὄρεις.

— Καὶ τώρα τί νὰ κάμωμεν; ἤρώτησαν ὁμοφώνως.

— Νὰ φέρετε κλειδοποιούς διὰ νὰ κάμουν κλειδαριάς εἰς ὅλας τὰς θύρας, καὶ λεπτουργούς διὰ νὰ κλείσουν καλὰ ὅλες τὰς χαραμάδας, ὥστε νὰ μὴν ἡμπορέσῃ νὰ εἰσχωρήσῃ ἐδῶ μέσα ὁ ἀχρεῖος ἐκεῖνος Ἰωάννης ὁ στρατιώτης.

Καὶ εὐθὺς ἔγειναν ὅσα ἐπρόσταζεν.

Ὅτε ὁ Ἰωάννης ὁ στρατιώτης ἐνόησεν ὅτι ἔφθικεν ἡ τελευταία ὥρα του, ἐκρέμασεν εἰς τὸν ὅμον τὸν σάκκον του καὶ διευθύνθη εἰς τὸν οὐρανόν. Εἰς τὴν πύλην δὲ αὐτοῦ ἐπέτεκετο ὁ ἀπόστολος Πέτρος, ὁ ὁποῖος ἄμα ἰδὼν αὐτὸν τὸν ἠρώτησεν·

— Δὲ! φίλε μου, ποῦ πηγαίνεις;

— Δὲν βλέπεις ποῦ πηγαίνω; θέλω νὰ ἐμῶ.

— Καὶ νομίζεις ὅτι ὅποιος θέλει ἐμῶ εἰσέλθῃ ὡς νὰ ἦτον ἡ κατοικία του; Εἰπέ με πρῶτον τί ἀρετὰς φέρεις μαζί σου;

— Ὑπερέτησα εἰκοσιτέσσαρας χρόνους τὸν βασιλέα, καὶ ἐπὶ τέλους μίαν μόνην ἔλαβον ἀμοιβήν, ἓν ψωμίον καὶ μίαν δεκάραν. Δὲν σὲ φθάνει αὐτό;

— Δὲν μὲ φθάνει, ἀπεκρίθη ὁ ἀπόστολος.

— Πῶς, δὲν σὲ φθάνει; ἐπανέλαθεν ὁ Ἰωάννης προχωρήσας ὀλίγον· τώρα βλέπομεν.

Ὁ δὲ ἀπόστολος Πέτρος, ἐστάθη ἔμπροσθέν του καὶ ἔφραξε τὸν δρόμον.

— Εἰς τὸν σάκκον; ἀνέκραγεν ὁ Ἰωάννης.

— Ἰωάννη, ἄνθρωπε, χριστιανέ, ἔχε σέβας, εἶπαν ὁ ἀπόστολος.

— Εἰς τὸν σάκκον; σὲ λέγω· Ἰωάννης ὁ στρατιώτης δὲν φοβεῖται τίποτε.

Καὶ ὁ ἀπόστολος Πέτρος, θέλων καὶ μὴ θέλων, ἐπέταξεν εἰς τὸν σάκκον.

— Τώρα ἄρες με ἐλεύθερον, Ἰωάννη· ἰδὲ ὅτι αἱ πύλαι τοῦ οὐρανοῦ εἶναι ἀνοικταί, καὶ δὲν εἶναι κανεὶς νὰ τὰς φυλάξῃ· ὥστε ἡμπορεῖ νὰ ἐμῶ καὶ καμμία ψυχὴ ἀμαρτωλοῦ.

— Αὐτὸ ἤθελα καὶ ἐγώ, εἶπεν ὁ Ἰωάννης ἐμβὰς μὲ ἀνωρθωμένην κεφαλὴν. Δὲν εἶναι τάχα δίκαιον, ἀφοῦ ὑπερέτησα εἰκοσιτέσσαρας χρόνους τὸν βασιλέα χωρὶς νὰ κερδήσω ἄλλο παρὰ ἓν ψωμίον καὶ μίαν δεκάραν, νὰ κατοικήσω καὶ ἐδῶ ἐπάνω ἀπόμαχος;

εἰς τὰς ὁδοὺς τοῦ Λονδίνου. Τὴν ἡμέραν ἐκείνην ἀνέμουν πολλοὺς ἀσθενεῖς, ἀλλὰ κανεὶς δὲν ἐφαίνετο, διότι κανεὶς βεβαίως δὲν εἶχε τὸ θάρρος νὰ ριψοκινδυνήσῃ ἐν μέσῳ τοῦ χειμάρρου ἐκείνου. Ἦμην ἔτι νέος ἱατρός, καὶ ἐπειδὴ ἡ καρδία μου δὲν εἶχε ἀποσκληρυνθῇ ἐκ τῆς συνηθείας, ἡσθανόμην τὰ δυστυχήματα τῶν ὁμοίων μου καὶ συνέπασχον. Καὶ ἐπειδὴ ἡ ἀποσκληρυνσις αὕτη, τὴν ὁποίαν οὐρεῖ κατόπιν τῆς ἡ πείρας, δὲν εἶχε ἐισέτι ἐξορίσει ὅλην τὴν τρυφερότητα τῆς καρδίας μου, ἐκαθήμην μόνος εἰς τὸ σπουδαστήριόν μου, καὶ τοὺς μὲν ἀγῶνας ἐστηριγμένους ἔχων ἐπὶ τῆς ἐπίτας, τοὺς δὲ ἀρθηλμοὺς προσπλωμένους εἰς οὐρανόν, ὅθεν ἔχυντο παταγῶν ὁ κατάρρακτος ἐκεῖνος, ἀνεπόλουν μελαγχολικῶς τὸ ἀνέκκον τῆς ἱατρικῆς καὶ τῶν γόμων, ὅσκις πρόκειται νὰ θεραπεύσωσι τὰς ἀσθενείας τοῦ σώματος καὶ τῆς ψυχῆς.

Μετὰ τῶν ἄλλων ἀσθενῶν μου ἤρχετο καὶ τις τέκτων φέρων παιδίον χοιραδικόν, καὶ σῆζυγον ἔχων πάσχουσαν ἐπιληψίαν· διὸ καὶ ἡσθανόμην μεγίστην συμπάθειαν πρὸς τὴν οἰκογένειάν του. Τί θὰ πάθω, ἔλεγον κατ' ἐμαυτόν, ἐὰν ἐπισκεφθῶ κατ' οἶκον αὐτὴν; ὀλίγους μόνον γίρους θὰ κάμῃ περιπλέον ἡ ἀμαξία μου. Ἐνῶ λοιπὸν ἡτοιμαζόμην νὰ μεταβῶ, πράττων ἔργον φιλάνθρωπον, εἰς τὸ πανιχρὸν ἀσυλὸν τῶν ἀγνώστων ἐκείνων συμφορῶν, ἂν καὶ ἐσφοδρύνετο ἡ βρογχή, εἶδον εἰσελθοῦσαν εἰς τὸ δωμάτιόν μου νέαν περίπου εἰκοσαετῇ, εἰς ἄκρον μὲν ταταραγμένην, ὡς ἐφαίνετο ἐκ τοῦ προσώπου, ἔχουσταν δὲ τράπου· εἰργασεῖς. Ἦτο λεπτή, ὑψηλή, καλῶς κατεσκευασμένη, καὶ χάριεν εἶχε τὸ ἦθος. Καὶ ἐπειδὴ τὸ ἐνδυμὰ τῆς ἦτο καταβεβρεγμένον, ἐφαίνετο ἐναργῶς ἡ κομψότης τοῦ σώματός της.

— Δὲν θὰ σὰς ἐμποδίσω, κύριε, πολλὴν ὥραν, εἶπε, διότι βλέπω ὅτι ἐτοιμάζεσθε νὰ ἐξέλθετε.

— Καθήσατε, κυρία, παρακαλῶ.

Εἶπα καὶ ἔφερα αὐτὴν πρὸς θρανίον, εἰς τὸ ὁποῖον ἔπεσε μᾶλλον ἢ ἐκάθησεν.

— Ἰωάννη! ἔκραξα, φέρε καὶ ἄλλα ξύλα. . . Ἡ βρογχὴ σὰς κατέβρεξε, κυρία· δύο δάκτυλα κραπίου θὰ σὰς ὠφελήσουν. Πλησιάσατε εἰς τὴν ἐστία νὰ θμύλῃσωμεν ὀλίγον, ἂν καὶ σήμερον καὶ τὰ λεπτά μου εἶναι μετροημένα.

— Δὲν θὰ ρανῶ, κύριε, ἀδιάκριτος. Θὰ ζεστᾶνω μόνον ὀλίγον τὰ ποδάρια μου. . . Δὲν ἔχω νὰ σὰς ὁμιλήσω περὶ ἐμοῦ, ἀλλὰ διὰ μίαν ὀλίγην τὴν ὁποίαν ὑπεραγαπᾶ, περὶ τῆς υἱείας τῆς ὑποίας παρακαλῶ νὰ μὲ δώσετε ῥητὰς ὁδηγίας. Εἶναι ἀσθενής, φοβεῖται μὴ δὲν τὴν λένουν τὴν ἀλήθειαν περὶ τῆς καταστάσεώς της, καὶ μὲ παρακαλεῖ ἀπὸ τὴν ἐξοχὴν νὰ συμβουλευθῶ ἑμπεῖρόν τινα ἱατρόν. Ἐλπίζω ὅτι θὰ μὲ εἰπῇτε ὅλην τὴν ἀλήθειαν.

— Χωρὶς ὅμως νὰ ἰδῶ τὴν ἀσθενῆ ἐνοεῖτε, κυρία, ὅτι δὲν εἶναι εὐκόλον. Καὶ ὁ καλῆτερος ἱατρός· εἰς τοιαύτην περίστασιν μόνον συμπεράσματα ἡμπορεῖ νὰ κάμῃ.

— Θὰ σὲ εἰπῶ ὅλας τὰς ἀναγκαίαις λεπτομερεῖ-

ΕΜΠΟΡΟΥ ΘΥΓΑΤΗΡ.

Λοιγῆσις ἱστορικῇ.

— 000 —

Περὶ τὰ μέγα Μαρτίου τοῦ 1827 ἔτους ῥαγδαίω-
τάτη βροχὴ κατέπιπεν, ὡς ἄλλεπάλληλοι πληγαὶ
μάστιγος, εἰς τὰς στέγας τῶν οἴκων καὶ κατεκυλίετο

ας· τὴν γνωρίζω πολὺ διότι δὲν εἶναι πολὺς καιρὸς ἀφοῦ ἐχωρίσθημεν.

— Πολλὰ καλὰ, κυρία, τὰς ἀκούω.

Καὶ ἐκάθησα ἀντικαὶ τῆς, ἀφοῦ πρῶτον ἐρρίψα εἰς τὸ ὡρολόγιον, τὸ ὁποῖον ἐκράτουν εἰς χεῖρας, βλέμμα ἐμπραγτικόν, σύνθητες εἰς τοὺς ἰατροὺς καὶ τοὺς δικηγόρους.

— Ἡ φίλη μου, κύριε, εἶναι ὀλίγον μεγαλητέρα μου, ἕως τριάκοντα χρόνων. Αἱ λύπαι, λύπαι μεγάλαι, κατέστρεψαν τὴν υἱεὶαν τῆς. Πόσα ὑπέφερεν ἡ ταλαίπωρος!

— Πιθανόν θ' ἀπέτυχαν αἱ ἐλπίδες τῆς φίλης σας, κυρία. Ἰσως πόνοι τῆς καρδίας . . .

— Σχεδόν . . . ἡ φίλη μου εἶχε κλίσιν δυνατὴν, παλαιάν . . . καὶ πολλὰ ἐντιμον . . . Ἐμελλε νὰ ὑπανδρευθῇ ὁμοῦς πολλαὶ δυσκολίαι ἐμπόδιζαν τὴν ἐκπλήρωσιν τῆς ἐπιθυμίας τῆς. Τί νὰ σὰς εἰπῶ; Ἡ ἱστορία τῆς εἶναι πολλὰ διεξοδική, καὶ δὲν ἐπαθύμουν νὰ θυσιάσω τὴν ὥραν σας διηγουμένη πράγματα ἄξια μὲν τῆς συμπαθείας σας, ἀλλὰ παράδοξα. Ἡ ταλαίπωρος φίλη μου ἡσθάνθη πόνον εἰς τὸ στῆθος, καὶ ἐκ τούτου ἐγεννήθη φόβος μὴ πάσχη ρθίσιν . . . Συγχρόνως τρομερὰ τὶς συμπτώσεις ἐπερίπλεξε τὰ κατ' αὐτήν.

Εἶχα σκηωθῇ πρὸ ὀλίγου καὶ ἤκουα ὀρθὸς ἐμπροσθεν τῆς ἐστίης, κρατῶν πάντοτε τὸ ὡρολόγιον, διότι ἐνόμιζα ὅτι ἐπρόκειτο περὶ τινος φαντασιώδους ἀσθενείας, ἐξ ἐκείνων τὰς ὁποίας πολλάκις αἱ νέαι γυναῖκες ἐκθέτουσι πρὸς τοὺς ἰατροὺς, ἀφαιροῦντες οὕτω πολὺτιμον καιρὸν, ἀναγκαῖον εἰς ἄλλους ἀληθῶς ἀσθενεῖς. Ὅτε ὁμοῦς ἤκουσα τὴν λέξιν συμπτώσεις, ὑπέθεσα ὅτι θὰ ἐπρόκειτο τῶντι περὶ πράγματος ἀπαιτοῦντος τὴν συνδρομὴν μου, καὶ ἐκάθησα ἐκ νέου. Τὸ ἦθος τῆς ξένης μου ἐνῷ ὠμίλει ἐδείκνυν ἀμνηχανίαν, ἡ διήγησίς τῆς δὲν εἶχε πολλὴν συνέχειαν, καὶ ἡ πρὸς τὴν φίλην τῆς συμπάθεια μ' ἐφαίνετο ἐνθερμοτάτη.

— Ποῖα συμπτώσεις, κυρία; ἡρώτησα.

— Περιπατοῦσα εἰς τὸν δρόμον ὠλίσθησε καὶ ἔπεσε· μία ἄμαξα ἐπέρασεν ἐπάνω ἀπὸ τὸ στῆθος τῆς, καὶ ἐπὶ τινος ὥρας ὅλοι ἐνόμιζαν ὅτι ἐφονεύθη.

— Ἐβλάφθησαν τὰ πλευρά τῆς;

— Ὅχι, κύριε, πλὴν ὑπέφερε πολὺ.

— Πτύει αἷμα;

— Ναί· μὲ φαίνεται . . .

Καὶ ἐδείξεν ὅτι εἴχτει ἐπιστολὴν περιέχουσαν περισσοτέρας λεπτομερείας· ἀλλὰ παρατηρήσας αὐτὴν προσεκτικώτερα, εἶδα ὅτι δάκρυα ἐκκλωφόρουν εἰς τοὺς ὀφθαλμοὺς τῆς.

— Δότε με τὴν ἄδειαν, κυρία, εἶπα, νὰ ἀναγνώσω μόνος τὰς λεπτομερείας ὅσας σὰς γράφουν διὰ τὴν υἱεὶαν τῆς φίλης σας.

— Ἀυποῦμαι, κύριε, ὅτι τὸ γράμμα αὐτὸ περιέχει καὶ ἄλλας ἰδιαιτέρας ὑποθέσεις. Τὴν εἶδα ἐσχάτως, καὶ ἔμπορῶ νὰ σὰς δώσω ὅσας πληροφορίας ἐπιθυμεῖτε.

— Αἰσθάνεται πόνον εἰς τὸ στῆθος;

— Μάλιστα, δεξιά.

— ἔχει θερμὴν τὴν νύκτα καὶ τὸ πρωῒ;

— Μάλιστα· τὰ χεῖρά τῆς εἶναι τότε πολλὰ ζεστά· αἰσθάνεται στενοχωρίαν καὶ γενικὴν ἀντισυρίαν.

— Ἰδρώνει πολὺ;

— Μάλιστα, καὶ πρὸ πάντων τὴν νύκτα.

— Καὶ βήχει;

— Μὲ πολὺν πόνον, ὡς λέγει.

— Καὶ ἀπὸ πότε ἔχει τὸν βήχα; ἀφοῦ ἔπεσαν ἡ πρὶν πέτρῃ;

— Δὲν . . . ἐνθουμοῦμαι καλὰ· μὲ φαίνεται ὁμοῦς ἕνα χρόνον μετὰ τὴν ὑπανδρείαν τῆς.

— Τὴν ὑπανδρείαν τῆς! ἀναρώνησα.

Ἡ διηγουμένη εἶχε λησμονήσῃ ὅτι, καθὰ πρὸ ὀλίγου εἶπεν, ἡ ἐπιθυμία τῆς φίλης τῆς δὲν εἶχεν ἐκπληρωθῇ· ἀλλ' ἐννοήσασα ἀμέσως τὸ λάθος τῆς ἠρυθρίασεν.

— Ἐλανθάσθην, . . . εἶπε, ἤθελα νὰ εἰπῶ ἕνα χρόνον μετὰ τὴν ἐποχὴν κατὰ τὴν ὁποίαν ἐμελλε νὰ γείνη ἡ ὑπανδρεία.

— Καὶ ποίου εἶδους βήχα ἔχει; ξηρὸν, συνεχῆ;

— Κατ' ἀρχὰς δὲν ἦτον πολλὰ ὀδυνηρὸς· ἔπειτα ὁμοῦς πολὺ ὑπέφερεν ἡ ταλαίπωρος.

Ἀλλ' ἐπειδὴ ἡ ὠχρότης τοῦ προσώπου τῆς πῦξαν ἀδιακόπως συνέλαβεν ὑποψίας.

— Φανερώσατέ με, εἶπα, κυρία, μὲ περισσοτέραν εὐλικρίνειαν τὴν ἀλήθειαν· μήπως ἡ πάσχουσα εἰσθεσεῖς; διότι τῶντι φαίνεσθε ὅτι πάσχετε.

Καὶ ἀληθῶς τὸ σῶμά τῆς ὀλόκληρον ἀνέφρισε, καὶ ἤρξανεν ἡ ταραχὴ τῆς· καὶ ἐπροσπάθησε μὲν νὰ κρύψῃ τὴν ταραχὴν αὐτήν, ψελλίσασα μάλιστα νέαν ἐρώτησιν πάντῃ ἀσήμαντον, ἀλλὰ μετ' ὀλίγον ἐξέλιπεν ἡ φωνὴ τῆς. Ἐπὶ τέλους δὲ ἀνέκραξεν·

— Ἄ κύριε! ἐὰν ἤξεύρετε πόσον ἀνησυχῶ διὰ τὴν κατάστασίν τῆς. ἔχει ταιαῦτα προτερήματα! εἶναι τόσον σπανία νέα! Καὶ ἐὰν σὰς ἔλεγα πόσον τὴν ἀγαπῶ . . .

— Μὴ ταράττεσθε τόσο, κυρία! Ἐξακολουθήσατε τὴν διήγησίν σας διὰ νὰ ἰδῶ κατὰ πόσον ἡμπορῶ νὰ ὠφελέσω τὴν φίλην, τὴν ὁποίαν τόσο ἀγαπᾶτε. Λάθετε θάρρος.

— Εἰπέτε με λοιπὸν, ἰατρέ, ἡρώτησε μὲ φωνὴν τρέμουσαν, εἰπέτε με καθαρά, ἔχετε ἐλπίδας;

— Ὅλα τὰ συμπτώματα ὅσα μὲ διηγέθητε εἶναι δεινὰ . . . ἐπακίνδυνα.

— Καὶ δὲν ὑπάρχει ἐλπίς! ἡρώτησε μὲ φωνὴν τόσῳ ἀδύνατον ὥστε μόλις τὴν ἤκουσα.

— Δὲν εἶναι δυνατόν νὰ τὸ ἀποφασίσω πρὶν τὴν ἰδῶ καὶ τὴν ἐρωτήσω καὶ περὶ ἄλλων μικρῶν μὲν ἀλλὰ σημαντικῶν πραγμάτων. Θὰ ἔχη βέβαια ἰατρὸν·

— Εἶχε . . . βέβαια.

Ἐπειδὴ δὲ ἔβλεπα ὅτι οἱ δισταγμοὶ τῆς διήκουν πάντοτε, τοὺς ἀπέδωκα εἰς τὴν δυσκολίαν τὴν ὁποίαν αἰσθάνονται αἱ εὐγενεῖς ψυχαὶ ὅσας βιάζονται νὰ εἰπωσι ψεῦδος.

— ἔχει τὰ μέσα, κυρία, ὥστε νὰ ταξιδεύσῃ εἰς τὴν Ἰταλίαν ἢ τὴν μεσημβρινὴν Γαλλίαν; Αὕτη εἶναι ἡ καλῆτέρα μου συμβουλή.

— Ὑποπτεύομαι ὅτι σπουδαῖοι λόγοι δὲν τὸ συγχωροῦν.

— Ἡ οἰκογένειά της δὲν ἔμπορεῖ νὰ τὴν εὐκολύνῃ;

— ὦ! ἡ οἰκογένειά της δὲν κάμνει τίποτε... διὰ νὰ τὴν σώσῃ.

Καὶ ἐνῶ ἔλεγε ταῦτα δεινὸς σπασμὸς συνετάρραξε τὰ μέλη της· ἠθέλησε νὰ στικθῇ, ἀλλ' ἐδιάσθη νὰ καθήσῃ πάλιν κλαίονσα.

— Ἐννοῶ· ἐχάθημεν, ἐχάθημεν! ὦ ταλαίπωρέ μου σύζυγε! δὲν εἶναι πλέον ἐλπίς!

Καὶ ἠῤῥησεν ἡ συστολή τοῦ προσώπου της· μετὰ τινὰς δὲ σφοδροὺς σπασμοὺς οἱ ὀφθαλμοὶ της ἐκλείσθησαν, καὶ ἔπεσεν εἰς λειποθυμίαν, ἀπὸ τὴν ὁποίαν μόλις κατώρθωσα νὰ τὴν ἀπαλλάξω. Τότε ἐνόησα τὸ ἀθῶον στρατήγημα τὸ ὁποῖον μετεχειρίσθη διὰ νὰ μάθῃ τὴν κατάστασιν τῆς υἱείας τοῦ ἀνδρός της. Καὶ ὅτε ἀνέλαβε τὰς αἰσθήσεις, τὰ δάκρυα καὶ οἱ στεναγμοὶ της κατεσπάραν τὴν καρδίαν μου.

— Συγχωρήσατέ με, κύριε, συγχωρήσατέ με, εἶπε· σὰς ἠπάτησα· ἀλλ', ὡς βλέπετε, δὲν εἶμαι συνειδησμένη νὰ ψεύδωμαι. Μὴ με καταφρονεῖτε· εἶμαι τόσο δυστυχής! τί τρέλα! διὰ τί νὰ ζητήσω τὴν γνώμην σας; Δὲν ἦτον καλῆτερα νὰ μένω εἰς ἄγνοιαν καὶ νὰ ἔχω ἐλπίδας; Θεέ μου! Θεέ μου! ἀπελπισία! ταλαίπωρε σύντροφέ μου!

Καὶ ἰδοὺ ἐκ νέου σπασμοί· ἐνῶ δὲ ἐταράττετο εἰς τὴν ἀγχάλῃ τοῦ ὑπνρέτου μου, ὅστις εἶχεν ἐλθεῖ ἀκούσας κρότον, ἔπεσε τὸ μανδύλιόν της, καὶ εἶδα περιτυλιγμένον εἰς χαρτίον νόμισμα χρυσοῦν κυλισθὲν εἰς τὸν τάπητα. Ἀπὸ μικρὰς τινὰς δὲ ἐπιδιορθώσεις τοῦ μανδυλίου καὶ τοῦ ἐνδύματός της, καὶ ἀπὸ τινὰς λόγους της, ἐνόησα ὅτι ἐπροσποιεῖτο ἀληθινὴν ἐνδειαν ὑπὸ κομψὴν ἐπιφάνειαν. Ἐδessa εἰς μίαν ἄκρην τοῦ μανδυλίου τὸ νόμισμα, τὸ ὁποῖον θὰ ἔφερε βεβαίως εἰς ἀμοιβήν μου, καὶ τὸ ὁποῖον, Κύριος οἶδε, μὲ πόσους κόπους καὶ ἰδρώτας θὰ ἐκέρδησεν ἡ ἀθλία, καὶ τὴν παρεκάλεσα νὰ ἀναβῇ εἰς τὴν ἀμφοῖάν μου καὶ νὰ μὲ ὁδηγήσῃ εἰς τὴν οἰκίαν της ἀμέσως· ἀλλὰ δὲν ἠθέλησε, φοβούμενη, ὡς ἔλεγε, μήπως αἰφνιδίᾳ ἐμφάνισις ἱατροῦ βλάβῃ μᾶλλον τὸν ἀνδρα της, ὅστις ἠγνόει ἔτι τὴν ἀληθὴν κατάστασιν τῆς υἱείας του. Κατανυχθεὶς ἀπὸ τὴν σκληρὴν ταύτην ἡνάγκασα τὴν νέαν νὰ μὲ ὑποσχεθῇ ὅτι δὲν θ' ἀργοπορήσῃ νὰ ἐπανέλθῃ εἰς τὴν οἰκίαν μου, καὶ τὴν παρεκάλεσα νὰ ἀναβάλῃ τὴν ἀμοιβήν μου, τὴν ὁποίαν ἐπέμενε νὰ μὲ δώσῃ.

— ὦ! εἶπα κατ' ἐαυτὸν κλαίων τὴν θύραν μετὰ τὴν ἀναχώρησίν της, ἰδοὺ καὶ νέα σελὶς συμφορᾶς τὴν ὁποίαν ὁ ἀνθρώπινος βίος ἀνοίγει πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν μου! Ἰδοὺ ἐνταυτῷ πόνος ψυχῆς καὶ σώματος, καὶ ἀφροσύνης ματαία καὶ ἄγνωστος ἀρετή! Αὐτὸ εἶναι τὸ αἰῶνον κεφάλαιον τοῦ κοινωνικοῦ βιβλίου· τὰ αὐτὰ παθήματα, ἡ αὐτὴ ἀδικία, μεταβεβλημένα εἰς συνήθειαν καὶ νόμον.

Μετὰ τινὰς ἡμέρας νέα βαγδαιωτάτη βροχὴ μὲ κατέλαβεν εὐρισκόμενον περὶ τὴν συνοικίαν τοῦ Chancery-Lane. Ἀπὸ ἐπισκεπτῆριον τὸ ὁποῖον εἶχε πέσει εἰς τὸ δωμάτιόν μου ὅτε ἐλειποθύμησεν ἡ νέα, εἶχα μάθει ὅτι ὠνομάζετο Κ. Ἐλλιοτ, καὶ κατῴκει εἰς

Took's Court, ἀριθ. 4, εἰς μικρὰν ὁδὸν λήγουσαν εἰς Chancery-Lane. Ἐπειδὴ δὲ ἤμην παῖς, καὶ ἡ βροχὴ μὲ κατεπόντιζεν, ἀπεράσισα νὰ καταφύγω εἰς παρακαίμενον ἐργαστήριον, ὅπου πιθανῶς θὰ ἐποριζόμην πληροφορίας περὶ τῆς ταλαίπωρου ἐκείνης γυναίκας· τὸ ἐργαστήριον εἶχε μεγίστην ἐπιγραφὴν, ἐξ ἧς ἔμαθα ὅτι ὁ Οὐίλλιαμ Φάρρεν εἶχε τὴν ἀδειαν νὰ πωλῇ ὅλα σχεδὸν τὰ ἐμπορεύσιμα εἶδη, ἀπὸ πεπερίου μέχρι δαμασκίνων. Ἦνοιξα τὴν θύραν τοῦ μικροῦ καὶ σκοτεινοῦ ἐργαστηρίου, καὶ εἶδα τὸν κύριον αὐτοῦ, χωλόν, ῥικνόν, χλευαστικὸν ἔχοντα τὸ ἦθος, καταγινόμενον εἰς δέσιμον μικρῶν τινῶν φκελλίων· θὰ ἦτο δὲ ἀδύνατον νὰ διακρίνῃς τὸν ταχυδάκον ἀπὸ τὰ κηρία ἐντὸς τοῦ ζοφώδους ἐκείνου καταγωγίου, ἐὰν δύο φανοὶ δὲν διέδιδαν φῶς καὶ καπνὸν συγχρόνως. Ἐν μέσῳ τῶν σεσωρευμένων ἐντὸς τοῦ κατωγείου ἐκείνου ἐμπορευμάτων, ὁ ἐμπορὸς μου ὠμοιάζε γέροντα ποντικόν. Ἐζήτησα τὴν ἀδειαν νὰ καθήσω ἕως οὗ περάσῃ ἡ βροχὴ, καὶ μὲ τὴν ἔδωκεν εὐγενῶς. Ἦτο φλύαρος καὶ ἠγάπα νὰ ὁμιλῇ διὰ τοὺς γείτονας καὶ τὰς γειτόνισσας, ἀναμιγνύων ὅμως ἀδιακόπως εἰς τὴν ὁμιλίαν τὸν καφέν, τὴν κανέλλαν καὶ τὰ κηρία του. Ὅτε δὲ τὸν ἠρώτησα περὶ τῆς οἰκογενείας τοῦ Ἐλλιοτ·

— Τοὺς γνωρίζω, ἀπεκρίθη, κατοικοῦν εἰς Took's Court, ἀριθ. 4, πρὸ δύο ἢ τριῶν μηνῶν. Ὁ Ἐλλιοτ δὲν εἶναι πολλὰ ὑγιής, ἀλλὰ καὶ ἡ σύζυγός του δὲν μὲ φαίνεται καλῆτερα.

— Ἦξεύρετε τί κάμνουν, ποῖον ἐπάγγελμα ἔχουν;

— Τοῦτο, ἀπεκρίθη ὁ γέρον παντοπώλης συστέλλων τὸ κάτω χεῖλος, καὶ ἀναβιβάζων τὰς διόπτρας εἰς τὴν κορυφὴν τῆς φαλακρᾶς κεφαλῆς του ὡς ἐὰν ἠθελε νὰ σκεφθῇ, δὲν τὸ ἤξεύρω. Ὁ νέος νομίζω μετῆρχετο ἐμπόριον, καὶ ἐδίδασκε καὶ τὴν μουσικὴν· ἐκείνη δὲ ράπτει, κεντᾷ.

Ἐπειδὴ εἶχα εἰς τὸ θυλάκιόν μου τὸ ἐπισκεπτῆριον γεγραμμένον ἀπὸ τὴν Κ. Ἐλλιοτ, τοῦ ὁποῖου ὁ λεπτὸς καὶ κομψὸς χαρακτήρ ἐδείκνυεν ὅτι ἡ ἀγορὴ της ὑπῆρξε διακεκριμένη, ἠπόρουν πῶς ἀπλὴ ράπτρια ἢ κεντήστρια ἐδύνατο νὰ γράφῃ τόσο καλά.

— Φαίνεται, ἐπανέλαβα, ὅτι δὲν εἶναι εὐτυχεῖς· ἴσως ἀπέτυχε τὸ ἐμπόριον.

— Εἴσθε δικαστικὸς ὑπάλληλος; ἠρώτησεν ὁ γέρον καμνύσας τὸν ἕνα τῶν ὀφθαλμῶν, καὶ προδύσας διὰ τοῦ τόνου τῆς φωνῆς τὴν φρίκην, τὴν ὁποίαν προξενεῖ ὁ κλητὴρ καὶ εἰς αὐτὸν τὸν φιλάργυρον ὅστις τὸν μεταχειρίζεται.

— Ὁχι, κύριε· ἀλλ' ἀπὸ συμπάθειαν πρὸς τὴν οἰκογένειαν αὐτὴν ζητῶ πληροφορίας, διότι ὀλίγον τοὺς γνωρίζω. Ἐλέγετε λοιπὸν ὅτι εὐρίσκονται εἰς στενοχωρίαν.

— Τοῦλάχιστον δὲν μὲ φαίνεται ὅτι ἔχουν ἀνεσιν... Ναὶ μὲν πληρόνουν πάντοτε... δὲν ἀγοράζουν μὲ διαρίαν· ἐξοδεύουν ὅμως ὀλίγιστα, πολὺ ὀλίγα. Ἀλλοτε ἠγόραζαν δέκα δράμα τσαῖ τρίτης ποιότητος, καὶ πενήντα δράμα ζάχαρι διὰ δύο ἡμέρας· τώρα ἀγοράζουν κατωτέρα, καὶ διὰ τέσσαρας ἡμέρας... Πληρόνουν ὅμως μετρητὰ... καὶ τὸ

προτιμῶ. Ἠλὴν τοῦτου ἡ κατωτέρα ποιότης τοῦ τσαῖου μου εἶναι ἀξιόλογος· δότε με τὴν ἄδειαν νὰ σᾶς τὸ δείξω.

Καὶ μὲ ἀξιοθαύμαστον ἐπιτηδεύματα, διότι ἦτο χωλός, ἀλλὰ φυσικὴν εἰς παντοπώλην, ἐπιδέσεν ὑψηλὰ, ἐλαφὲς μικρὸν ὑψιστὸν κυτίον, τὸ ἦνοιξε μὲ τὸν πολυπείρον δάκτυλόν του, καὶ ἔχυσεν εἰς τὸ κοῖλον τῆς ἀριστερᾶς μου χειρὸς ἑλασινὸν μίγμα φύλλων ἀμπέλου καὶ ἄλλων δένδρων ἀγρίων, τὰ ὅποια ὁμοιάζαν τσαῖ. Τοιαύτη ἦτο ἡ ἀξιόλογος ποιότης τοῦ παντοπώλου μου! ἐνῷ δὲ ἔχυνεν αὐτὸ ἐκ νέου εἰς τὸ ἀγγεῖον, ἐξηκολούθει ἀναμετρῶν τὰ προτερήματά του.

— Πωλῶ τόσον εὐθηνά, ἐξηκολούθησεν, ὥστε δὲν ἐννοῶ διὰ τί ἡ Κ. Ἐλλιοτ δὲν ἔρχεται ν' ἀγοράζῃ συχνότερα. Φαίνεται ὅτι ζοῦν μὲ μεγάλην οἰκονομίαν. Πρὸ μισθῆς ὥρας ἦτον ἐδῶ ἤλθε νὰ μὲ ζητήσῃ ταπισκάν ἢ σαγοῦ διὰ τὸν ἄνδρα τῆς· δυστυχῶς ὅμως εἶχαν τελειώσει. Πωλῶ μεγάλας ποσότητας, κύριε, μεγάλας ποσότητας, ἀν καὶ τὸ ἐργαστήριόν μου εἶναι μικρόν· τὸ ρίξι μου εἶναι πρὸ πάντων ὠφελιμώτατον εἰς τὴν υἱείαν. Νὰ σᾶς τὸ δείξω;

— Ὑστερότερα. Μὲ εἶπατε, νομίζω, ὅτι ὁ Κ. Ἐλλιοτ ἐδίδασκε μουσικὴν.

— Ναί, γνωρίζει κάλλιστα τὸν αὐλὸν· συγκατετίθειν μάλιστα νὰ δεχθῇ καὶ ἐπιστολάς του ὅταν ἐδημοσίευεν ἀγγελίας διὰ τῶν ἐρημευόντων· καί, ἐδειξα αὐτὴν τὴν καλοσύνην, ἡ ἀγγελία εἶχε γίνεαι διὰ τὴν οἰκογένειάν μου, ἐπρόσθετε γαυριῶν καὶ βραθυόμανος. Ὅμως ἓνα μόνον μαθητὴν ἐπέτυχεν.

— Καὶ πόρα;

— Καὶ μαθητὴς καὶ αὐλὸς ἔφυγεν. Ὁ αὐλὸς ἦτον ὠραῖος μὲ ἀσημένια κλειδιά. Ὅμοιον αὐλὸν ἔχει, ἴσως εἶναι καὶ ὁ ἴδιος, ὁ Κ. Βράουν, τοικιστὴς καὶ μεταπράτης. Τὸ κατ' ἐμὲ στοιχηματίζω ὅτι εἶναι ὁ ἴδιος αὐλός, τὸν ὁποῖον θὰ ἔδωκεν ἐνέχυρον ὁ νέος διὰ νὰ λάβῃ μικρὰν τινα ποσότητα. Δὲν ἀγαπῶ τὰ δάνεια μὲ ἐνέχυρα.

— Ἔχετε δίκαιον.

— Ἡ ζήμια ὅμως δὲν εἶναι μεγάλη, ἐπανέλαβον ὁ φίλος καὶ παντοπώλης· ὁ αὐλὸς καταστρέφει τὸ στήθος, ὡς ἡζυρότα βεβαία, καὶ ὁ νέος δὲν ἔχει στήθος δυνατόν. Ἡ σύζυγός του τὸν ἔλεγε μὲ τὴν γλυκεῖάν της φωνήν· « Μὴν παίζεις πλέον αὐλόν, Εὐγένιέ μου! μὴν παίζεις πλέον! » Ἡ Κ. Ἐλλιοτ ἔχει φωνὴν δουκίτης ἢ παριζιέζης τραγουδιστρίας. Με φαίνεται πάντοτε ὅτι τὴν περιμένει ἀμαρξὴ εἰς τὴν θύραν τῆς οἰκίας της· ἀλλὰ ποῦ; μόνη ἔρχεται νὰ ἀγοράσῃ καὶ ἐνὸς λεπτοῦ πρᾶγματος.

Τὴν φιλαρίαν ταύτην διέκοψεν ἡ ἔλευσις ἀγοραστῶν καὶ ὁ μὲν γέρον παντοπώλης κατεβίβασε τὰς διόπτρας εἰς τὴν ἀγκυλωτὴν καὶ ὀστεώδη μέτην του, ἐγὼ δὲ εὐχαριστήσας αὐτὴν διὰ τὴν φιλοξενίαν ἀνεχώρησα. Ἐκτοτε περῆλθεν ὁλόκληρος ἐβδομάς· τὴν Παρασκευὴν δὲ, πρὸς τὸ ἑσπέρας, ἐπνευθῶν εἰς τὴν οἰκίαν μου, εἶρον ἐπιστολὴν γραμμένην μετὰ σπουδῆς ὑπὸ τῆς Κ. Ἐλλιοτ ἐπὶ τῆς ῥόχως παλαιᾶς ἐπιστολῆς, δι' ἧς μὲ παρακαλεῖ νὰ τὴν ἐπισκεφθῶ εἰς Took's Lane, ἀριθ. 4, ἀλλὰ νὰ μὴ φανερώσω εἰς

τὸν ἄνδρα τῆς ὅτι μ' ἐπισκέφθη καὶ πραγματοποιέως. Τὴν δὲ ἐπιῶσαν πρωΐαν μετέβην εἰς τοῦ Κ. Ἐλλιοτ. Εἰς τὸ ἱσόγειον ἦτο ἐργαστήριον παντοπώλου, διὰ δὲ στενωπάτης κλίμακος ἀνέβην εἰς τὴν δευτέραν ὀροφὴν ὅπου κατοικεῖ ὁ Κ. Ἐλλιοτ. Ὅτε δὲ ἀνέβην εἶρον τὴν θύραν ἀνοικτὴν καὶ ἐστάθην ὀλίγον.

Σχεδὸν κατένυντι αὐτῆς, πρὸ πρᾶπέζης καταρροισμένης μὲ ὀγκώδη πράσινα κατὰστιχα, ἄνθρωπος· τίς ἐτι νέος; ἐκοιμήτο καθήμενος· τὸ κονδύλιον, καταπεσὸν ἀπὸ τῆς ἀσθενείας καὶ ἰσχνᾶς χειρὸς του, ἔκειτο κατὰ γῆς. Ἐφαίνετο λοιπὸν ὅτι τὴν ὄπλον τοῦτο, δι' οὗ ἠγωνίζετο νὰ καταπολεμήτῃ τὴν πτωχείαν, μόνος ὁ κάπος κατάρθωται νὰ ἀφαιρέσῃ ἀπὸ τὴν χεῖρά του. Ἐπ' αὐτὴν εἰς τὴν αὐτὴν τράπεζαν, κατένυντί του, μετὰξὺ δύο παμμεγίστων τετραδίων, βρέφος χιτῶνα φέρον πράσινον ἐπαίξε μὲ ἄλλο κονδύλιον. Ὁ κοιμώμενος μάλιστα ἦτο τριακονταετής. Ἡ κεφαλή του, τῆς ὁποίας τὸ φυσικὸν κάλλος ὑπεχώρει εἰς τὸ ἡθικὸν κάλλος τῆς ψυχῆς του, τὸ ἐξαικονίζομενον ὑπὸ τοῦ ἥθους τοῦ προσώπου του, εἴλωσεν ἀμέτῳ τὴν συμπάθειάν μου, χωρὶς νὰ ἐννοήσω ποῖος ὁ λόγος. Αἱ παρειαί του ἦσαν κοῖλαι καὶ οὕτως εἶπεν διαφανεῖς ἡ μαύρη κόμη του, ἐρδωμένη πρὸς τὰ πλάγια, ἄφινεν ἀνοικτὸν ὁλόκληρον τὸ εὐρὸ μέτωπόν του, ἡ δὲ χεὶρ ἐξ ἧς εἶχε πέσει τὸ κονδύλιον ἤγγιζε σχεδὸν τὸ ἔδαφος. Εἰ καὶ δριμύς ἦτο ὁ χειμὼν, δὲν ὑπᾶρχεν ὄμιος· πῦρ εἰς τὸ δωμάτιον, καὶ διὰ νὰ προφυλαχθῇ βεβαίως ἀπὸ τὸ ψῦχος ὁ δυστυχὴς νέος, εἶχε κομψώσει τὸ ἐνδυμὰ του μέχρι τοῦ πώγωνος. Τὰ ἐπιπλά ἦσαν ἀπλούστερα, τὰ ἀπολύτως ἀναγκαῖα, ἀλλὰ καθαρώτατα. Ἐπειδὴ δὲ ὅτε εἰσῆλθα ἐγένετο κρότος, τὸ μὲν παιδίον ἐστρέψε τὴν κεφαλὴν νὰ ἴδῃ, δὲ ὁ πατήρ ἐξύπνισεν.

— Ὁρίσατε, μὲ εἶπε, ἀποκαρτωμένος εἶμι... Δὲν ἐτελείωσεν ἀκόμη... ὁ λογαριασμὸς εἶναι διεξοδικώτατος... Δὲν κατέτριψα ὅμως εἰς μάτην τὸν καιρὸν μου· εἰργάσθην ὅλην σχεδὸν τὴν ἡμέραν...

— Εἴμαι ὁ ἰατρός Οὐ... εἶπα ὑπολαβὼν.

— Μὲ συγχωρεῖτε, Κύριε· καθήσκει παρακαλῶ. Ὅτι ἀνεχώρησεν ἡ σύζυγός μου· λυποῦμαι ὅτι δὲν εἶναι ἐδῶ.

— Θὰ τὴν ἐβλεπα εὐχαρίστως· ἡ ἐπίταξις μου ὅμως, κύριε, γίνεται διὰ σᾶς. Μὲ εἶπαν ὅτι πάσχετε, καὶ διὰ τοῦτο ἦλθα νὰ σᾶς προσφέρω τὴν βοήθειαν τῆς ἐπιστήμης μου.

— Μάλιστα, κύριε, πάσχω, πρὸ πολλοῦ δὲν εἶμαι καλὰ· ἡ ἀγάπη ὅμως τῆς γυναικὸς μου μεγαλοποιεῖ, ὑποθέτω, τὸ πρᾶγμα.

Αἱ ἀποκρίσεις του εἰς τὰς ἰατρικὰς μου ἐρωτήσεις ἐγένοντο μὲ ἀκρίβειαν, μὲ σαφήνειαν καὶ μὲ ἀφέλειαν τιμῶν δι' ἃς μόνον τὸν νοῦν ἀλλὰ καὶ τὸ θάρρος του. Πρὸ πολλοῦ εἶχεν ἀισθανθῇ πάσχον τὸ ἥπαρ του, τὸ δὲ πάθος ἐπηύζανε ἐπικινδύνως ὁ καθηστικός καὶ ἐπίπονος βίος του. Μὲ διηγήθη τὴν περίστασιν τῆς ἀμαρξῆς περὶ τῆς ὁποίας μὲ εἶχεν ἀμείλῃ ἡ Κ. Ἐλλιοτ, καὶ μὲ ἔδωκεν ὅλας τὰς πληροφορίες ὅσων εἶχα ἀνάγκην· ἀλλ' οἶμοι! ὁ τελαίπωρος νέος ἐδάδιζε σπεῦδον πρὸς τὴν φθίσιν τοῦ ἥπατος·

Εἰ δὲ καὶ, ὡς ἐφαίνετο, οἱ πόροι τοῦ κατέσταινον ἀδύνατον ἢ τοῦλάχιστον δυσκολωτάτην τὴν ἐκτέλεσιν τῆς γνώμης τὴν ὁποίαν εἶχα δώσει εἰς τὴν σύζυγόν του, ἐσυμβούλευσα ὁμῶς καὶ πάλιν εἰς αὐτὸν ἀλλαγὴν αἵματος καὶ ταξιδίου, ὡς τὴν μόνην θεραπείαν τοῦ πάθους του. Ἐν τῷ μεταξύ τούτῳ ἐλθοῦσα ἡ Κ. Ἐλλιοτ ἀνέκραξεν

— Νὰ τσξιδεύσῃ εἰς τὴν Ἰταλίαν!

Οἱ δύο σύζυγοι ἠτένισαν ἀλλήλους, καὶ τῆς νέας ἠλλοιώθη ἡ ὄψις· τὸ διπλοῦν τοῦτο βλέμμα ἠρμήνευσεν ὁλόκληρον τὴν φρίκην τῆς θέσεώς του, καὶ τί ἡσθάνετο ὁ εἰς διὰ τὸν ἄλλον, εἰς ποίαν ἀγωνίαν κατήντησεν αὐτοὺς ἡ ἀνάγκη, ἡ ἀσθένεια καὶ ἡ ἐνδεισ. Ἐγὼ δὲ ἐθλιβόμην κατὰκαρδὰ βλέπων τὴν σεμνότητα μὲ τὴν ὁποίαν ὁ νέος ἐπροσπάθει νὰ κρύψῃ τὴν πτωχείαν του, τὴν ὁποίαν θεωροῦμεν ὡς τὸ μέγιστον τῶν ἐγκλημάτων. Ἐβλεπα τὸ ξανθὸν καὶ φαιδρὸν ἐκαῖνο βρέφος, τὸ ὁποῖον προσήλωνεν ἐπάνω μου τοὺς μεγάλους καὶ μαύρους ὀφθαλμούς του, τὸ βρέφος τοῦτο, τὴν μόνην παραμυθίαν των, ἀνευ ἐλπίδος καὶ ἀνευ μέλλοντος· τὴν ἀρετὴν ἐκείνην, τὴν ὁποίαν κἀνεῖς δὲν ἐτίμα, τὴν ἀφοσίωσιν τὴν ὁποίαν ἀγνοεῖ ὁ ἰσχυρὸς, τὴν γενναϊότητα, ὠραιότεραν καὶ ἀνδρικωτέρων καὶ τῆς δεικνυομένης εἰς τὰ παῖδιά τῆς μάχης· τὴν οἰκιακὴν ἐκείνην τραγωδίαν, τῆς ὁποίας ὑποκριταὶ ἦτο γυνὴ ἐρασμία, ὑπομονητικὴ, γλυκεῖα, βρέφος μειδίων καὶ νέος ἀσθενής· τὴν φιλοτιμίαν τοῦ πτωχοῦ τὸν θάνατον προχωροῦντα ἐν μέσῳ τῆς πτωχείας· τὴν τρομερὰν ἀλλ' εἰρηνικὴν καὶ σιωπηλὴν ἐκείνην σκηνήν, καὶ ἡσθάνόμην σπαραττομένην τὴν καρδίαν μου. Πῶς νὰ δεχθῶ πληρωμὴν διὰ τὴν ἐπίσκεψίν μου, ἀλλὰ καὶ πῶς ν' ἀποποιηθῶ αὐτήν; οὐδὲν πλεον φιλότιμον τῆς δυστυχοῦστος τιμιότητος. Ἐπρεπε νὰ τοὺς λυπήσω μὴ δεχόμενος; Καὶ δὲν ἦτο διπλάσιως ἀπάνθρωπον τὸ νὰ βλάψω τὴν φιλοτιμίαν του; Τὴν προτεραιὴν πλουσιωτάτος τῆς ἀσθενῆς δὲν εἶχε τὴν γενναϊότητα νὰ τείνῃ καὶ τὴν δεξιὰν διὰ νὰ μὲ πληρώσῃ ὅτε ἔθεσεν εἰς τὴν χεῖρά μου μίαν λίραν ἡσθάνθη δριμύτερον πόνον παρὰ ἂν ἔσταζεν αἷμα ἀπὸ τὴν καρδίαν του. Ἐγὼ ἠρυθρίασα ἀντ' αὐτοῦ, ἀλλὰ σήμερον πῶς ν' ἀποποιηθῶ τὴν πληρωμὴν τοῦ Ἐλλιοτ; Ἐφοβοῦμην μὴ ἐκλάβῃ ὅτι θέλω νὰ τὸν ἐλεήσω. Εὐτυχῶς τὸ βρέφος ἦλθεν εἰς βοήθειάν μου· διότι πλησιάζαν πρὸς ἐμὲ παίζον τὸ ἀνεξίτητον εἰς τὰ γόνατά μου, μ' ἔδωκε τὴν χεῖρά του, καὶ ἔσπευσα νὰ θέσω εἰς αὐτὴν τὸ χρυσοῦν νόμισμα. Ὁ Κ. Ἐλλιοτ ὠχρίασε καὶ ἠθέλησε νὰ ὁμιλήσῃ· οἱ ὀφθαλμοὶ τῆς γυναίκος του ἐγέμισαν δάκρυα, ἐγὼ δὲ ἀνεχώρησα σπεύδων, ἐνῶ μὲ παρηκολούθει τὸ βλέμμα ἐκείνης. Ἐ χρονικὰ τῆς πτωχείας καὶ τῆς ἀδύνης, τίς ποτε θὰ σὰς περιγράψῃ ὅπως ἀρμόζει νὰ περιγραφῇτο!

Ἐκτοτε ἐπανελάβα πολλάκις τὰς ἐπισκέψεις μου· ἀλλὰ τοιαύτη ἦτο ἡ φιλοτιμία τοῦ ἀνδρογύνου ἐκείνου, ὥστε οὔτε λέξιν ἐπρόφεραν ποτὲ διὰ τὴν κατὰστασιν των· ἡ ἀδιάκοπος ἐργασία μὴ ἀμειβομένη ἀνταξίως, ὑπέσκαπτε τὴν ὑγείαν τοῦ νέου. Ν' ἀπαγορεύσω αὐτήν; ἀλλ' ἡ ἀπαγόρευσις ἦτο ἴση

εἰς καταδίκην θανάτου· ἐργασία ἢ θάνατος ἰδοὺ τὸ δῖλημμα τοῦ βίου του. Πολλάκις ἔβλεπα τὴν σύζυγόν του καταγινομένην μὲ ἀπαράμιλλον ἐπιμέλειαν εἰς κεντήματα, τὰ ὁποῖα ὡς πλουσιώτατα δὲν θὰ μεταχειρίζετο βεβαίως δι' ἐαυτήν. Καὶ ποτε ἐνῶ ἐκέντει εἶπα πρὸς αὐτήν

— Τοὺς πρώτους χρόνους τῆς ὑπανδρείας μου καὶ ἡ σύζυγός μου εἰργάζετο ὅπως καὶ σεῖς, Κυρία.

Ἐκείνη δὲ ἀνυψώσασα τὴν κεφαλὴν, ἀφῆκε τὴν βελόνην, προσήλωσεν ἐπ' ἐμὲ βλέμμα ἀπορον, καὶ ἔπειτα ἐδάκρυσε. Δὲν εἶχομεν εἰσέτι ἀρκετὴν οἰκειότητα ὥστε νὰ μὲ φανερώσῃ τὰς δυστυχίας τῆς. Μόνον μετὰ ἓνα μῆνα, ὅτε ἡ ὑγεία τοῦ συζύγου τῆς ἐχειροτέρευεν ἐπαισθητῶς, ἔμαθα ἡ μᾶλλον ἀπέσπασα παρ' αὐτῆς τὰς λεπτομερείας τὰς ὁποίας θὰ ἀναγνώσειτε. Ἐάν τις ἐξ ὑμῶν καταφρονῇ τὰς περιπετειὰς τοῦ ἰδιωτικοῦ βίου, τὰς καθημερινὰς στενοχωρίας, τὰς μικρὰς θλίψεις του, αἱ ὁποῖαι εἶναι τῇ ἀληθείᾳ μεγάλαι θλίψεις τῆς ἀνθρωπότητος, ας μὴ ἀναγνώσῃ τὴν διήγησίν μου.

Τὰ σφάλματα τῶν πατέρων ἀποβαίνουσιν ὀλέθρια εἰς τὰ τέκνα των. Καὶ εἶναι μὲν τοῦτο ἀδικία τῆς εἰμαρμένης, ἀδικία ὁμῶς αἰωνία, ἀναπόφευκτος. Ὁ Ἐρρίκος Ἐλλιοτ, συνταγματάρχης τοῦ ἱππικοῦ, γενναῖος καὶ διακεκριμένος ἀξιωματικὸς ἀλλὰ μέγας χαρτοπαίκτης, ζῆμιωθεὶς σημαντικαίς τὸ παιγνίδιον τὸ 1812, ἐγένετο αὐτόχειρ· μόνην δὲ κληρονομίαν ἀφῆκεν εἰς τὸν υἱὸν του Εὐγένιον Ἐλλιοτ, ἀνατραφέντα εἰς Καντοβηγίαν, ὑπέρογμα χρέη καὶ ὄνομα ἀτιμασθέν. Ἡ μήτηρ του εἶχε ἀποθάνει εἰς κατώγαίον ἐξ ἓξ μηνῶν πρὸ τῆς αὐτοχειρίας τοῦ πατρὸς. Ὁ υἱός, ὁμοιάζων καθ' ὑπερβολὴν τὴν μητέρα του, εἶχε ἐγγένειαν, ὑπομονήν, ἱλαρότητα ἀλλὰ καὶ δύναμιν ψυχῆς, προτερήματα τὰ ὁποῖα πολλάκις οἱ ἄνθρωποι ἐκλαμβάνουσιν ἀντὶ δειλίας. Εἰσοσσετὴς ὢν ἠναγκάσθη νὰ πωλήσῃ τὰ βιβλία, νὰ παραιτήσῃ τὰς σπουδὰς, ν' ἀρνηθῇ τοὺς συντρόφους τοῦ κυνηγίου καὶ τὴν ἀλλήν ἀβρὰν διαιτάν του, διὰ νὰ γείνῃ ἀπλοῦς γραφεὺς εἰς τὸν ἐμπορικὸν οἶκον τοῦ Φρεδερίκου Ἀλλορν, καὶ τοῦτο χάρις εἰς ἰσχυροτάτας συστάσεις. Δι' ὅλης τῆς ἡμέρας εἰργάζετο, καὶ μίαν μόνην ὥραν ἔμενεν ἐλεύθερος διὰ νὰ γευθῇ. Ἐκτεταμένη ἀλληλογραφία, λογαριασμοὶ ἀπέραντοι, δρόμοι ἀδιάκοποι, 180 δρ. κατὰ μῆνα, στενὸν καὶ κακὸν δωμάτιον, γεῦμα ἐργάτου, στέρησις φίλων, διότι ἦτο πτωχός, ὑγεία ἐπισηπλὴς καὶ προσβαλλομένη ἐτι μᾶλλον καθ' ἐκάστην ὑπὸ τοῦ κόπου, ἡ ἐλεεινὴ ἐκείνη τυραννία ἡ κατακυλισμένη ἀπὸ τοῦ ὕψους τῆς κοινωνίας καὶ καταπίπτουσα βαρυτέρα καθ' ὅσον κατακυλίσται, ὑπεροψία, ἀδιαφορία, καταφρόνησις τῶν ἄλλων ὑπαλλήλων πρὸς νέκλυν ἀλλως πως ἀνατραφέντα καὶ ἄλλας ἐξῆς καὶ ἦθη ἔχοντα, ἰδοὺ ὁποῖα ὑπῆρξεν ἐπὶ ἓν ἔτος ἡ ζωὴ τοῦ νέου Ἐλλιοτ. Καὶ ὁμῶς δὲν ἀπεθάρρυνθη· ἐξ ἐναντίας ἐπροσπάθησε νὰ νικήσῃ τὴν ἀδιαφορίαν διὰ τῆς ἐπιμελείας, καὶ τὸν φθόνον διὰ τῆς ἀγαθότητος.

Καί ἐπειδὴ ἐπείσθησαν ἐπὶ τέλος ὅτι ἦτο ὠφελιμώτερος τῶν ἄλλων, ὡς οἱ τρέφοντες ἐπιμελέστερα τὰ ἱπποζύγια ὅσας περισσότερα κερδαίνωσι δι' αὐτῶν, οὕτως ᾤκησαν καὶ ἐκείνου τὸν μισθόν, μικρὸν κατὰ μικρὸν ἀναβιδάσαντες αὐτὸν μέχρις 2700 δρ. κατ' ἔτος.

Ὁ ἀρχηγὸς τοῦ καταστήματος, ὁ Κ. Ἀλλορυ δὲν εἶχε τὴν μωρίαν νὰ αἰσθάνεται πρὸς τοὺς πύσχοντας συμπάθειαν· ἐξ ἐναντίας, ἦτο ἀληθὲς ἐμπόρος, δηλαδή ἄνθρωπος σκληροκάριος, θεωρῶν τοὺς ἄλλους ὅχι ὡς ὄντα λογικά ἀλλ' ὡς μηχανάς, αἵτινες πρέπει νὰ κινῶνται μὲ ὅσον τὸ δυνατόν ὀλιγώτερα ἐξοδα· διὸ οὐδὲ μίαν στιγμὴν ἐσκέρθη περὶ τοῦ Ἑλλιοτ. Ἦτο παχὺς καὶ τετράγωνος εἰς τὰ ἄκρα, στρογγύλος καὶ προγάστρω, οὐλόθριξ καὶ πολὺς, μέτωπον εἶχε στενὸν καὶ στρογγύλον, καὶ κεφαλὴν ὀστεώδη, ἐφ' ἧς ἀνεγίνωσκες κεφαλαίους γράμματα τὴν λέξιν ταύτην ΚΕΡΔΟΣ. Εἶχεν ὅλα τὰ προτερήματα τοῦ καλοῦ ἐμπόρου, ὑπομονήν, ἐμπειρίαν περὶ τὴν ἐκλογὴν τῆς ἀκμῆς τῶν καιρῶν, καὶ τῶν μέσων τοῦ κέρδους. Καὶ εὐτυχῶν μὲν ἦτο αὐθάδης, ἀτυχῶν δὲ ταπεινός· κόλαξ ἐκείνων τῶν ὁποίων εἶχεν ἀνάγκην, καὶ τύραννος τῶν ἐχόντων τὴν ἀνάγκην αὐτοῦ. Κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ σταδίου τοῦ ἦτο ἐλάχιστος γραφεὺς, μετὰ δὲ τοῦτα ἐπροσκολλήθη εἰς τὸ ταμεῖον, καὶ ἐπειδὴ ἦτο φύσει ἐπιχειρηματίας ἀνεδείχθη ταχέως ἐμπόρος. Κατορθώσας νὰ κατασκευάσῃ περιουσίαν, ἐνωμφρεύθη τὴν χήραν τοῦ κυρίου του, ἥτις ἀποθανοῦσα ἀφῆκεν αὐτῷ ἐρσμιωτάτην θυγατέρα. Ἀλλὰ καὶ ταύτην ἐσκόπει νὰ ἐμπορευθῇ, δίδοντα εἰς ἀριστοκράτην ἄνδρα, προγόνους ἔχοντα εὐγενεῖς καὶ θέσιν εἰς τὴν Γερουσίαν. Διὸ καὶ ἐφρόντισε νὰ ἀνατραφῇ ἐπιμελέστατα ἡ Μαρία.

Μίαν τῶν ἡμερῶν ὁ μέγας οὗτος ἄνθρωπος, τὸν ὁποῖον ὅλοι ἐζήλευον, καταβαίνων ἀπὸ τῆς ἀμάξης ὠλισθήσας, καὶ πασῶν ἐπληρώθη τοσοῦτον, ὥστε οἱ ἱατροὶ τὸν παρήγγειλαν νὰ μείνῃ ἐννέα μῆνας κατὰ κοιτος. Φαντάσθητε ποῖα βάσανος εἰς ἄνθρωπον δραστήριον, θερμὸν, φιλοκερδῆ, ἀνέκτανον νὰ ἀναγινώσκῃ, φοβούμενον μὴ ὑπερβῶσιν αὐτὸν κατὰ τὰ κέρδη οἱ ἐφάμιλλοί του, καὶ δίδοντα πρὸς τοὺς ὑπαλλήλους τοῦ εὐκαιρίαν νὰ μὴ ἐκτελῶσιν ἀκριβῶς τὰ χρέη τῶν, ἢ καὶ νὰ τὸν κλέπτωσι. Καὶ ἡ μὲν θυγάτηρ τοῦ τὸν ἐπεριποιεῖτο, ὁ δὲ Ἑλλιοτ, ὡς δραστηριώτερος τῶν ἄλλων, παρηγγέλθη νὰ λαμβάνῃ τὰς διαταγὰς τοῦ κυρίου καθ' ἐκάστην πρωίαν τὴν 8 ὥραν, νὰ ἐκτελῇ τὰς κατὰ τὴν πόλιν παραγγελίας, καὶ νὰ παρουσιάσῃ τὸ ἑσπέρας τὸ κατάστιχον. Οὕτω ληυτὸν ἐδιπλασιάσθη ἡ ἐργασία τοῦ νέου, χωρὶς ν' αὐξήσῃ καὶ ὁ μισθός του, καὶ κατεδικάσθη εἰς τὸ νὰ ὑποφέρῃ τὰς ἰδιοτροπίαις τοῦ ἀσθενούς, τὸν ὁποῖον ἡ ἀκίνησις καθίστανεν εὐερεθιστον καὶ ὀργίλον, πρὸς ἄνθρωπον μάλιστα ὅπως ἐξερτώμενον παρ' αὐτοῦ.

Κατὰ περίεργον συγκυρίαν ὁ νέος καὶ ἡ νέα εἶχον γνωρισθῇ ἄλλοτε, ὅτε ὁ Εὐγένιος ἀνῆκεν εἰς τὰς ἀνωτέρας τάξεις τῆς κοινωνίας· κατὰ τινὰς μάλιστα ἀγροτικούς χοροὺς ὁ Εὐγένιος ἐχόρευσε συχνό-

τερον παντὸς ἄλλου μὲ τὴν Μαρίαν. Καὶ αὐτὸς μὲν δὲν ἀνενθύμισεν εἰς αὐτὴν τὸν παρελθόντα, καθὼ γινώσκων ὅτι μεταξὺ πλούτου καὶ πτωχείας χάσμα μέγα ἐστήρικται· ἡ Μαρία ὁμοίως τὸν ἀνεγνώρισε· καὶ ἡ βία καὶ κτηνώδης τρόπος μεθ' οὗ ὁ πατήρ της μετεχειρίζετο τὸν νέον, ἐκίνησεν εἰς οἶκτον τὴν καρδίαν της. Αἱ γυναῖκες ἔχουσιν πρὸς τοὺς ἄλλους καὶ τὸ ἀξιώλογον τοῦτο αἰσθημα, τὸ νὰ ἀγανακτῶσι κατὰ τῶν ἀνομιῶν τὰς ὁποίας τιμῶσιν οἱ ἄνθρωποι. Ὁ ταλαίπωρος ἐκεῖνος γραφεὺς, ἰσχνός, ὠχρός, κεκοπιηκός, ἰστάμενος ὀρθῶς πρὸ τοῦ βαθυπλούτου πατρὸς της, βαπτυνόμενος ἀπὸ χιλίας ἐρωτήσεων, ὑπομένων σιωπηλὸς τοὺς βιαίους καὶ κτηνώδεις τρόπους του, ἐφάνη τόσῳ μᾶλλον ἀξίως συμπαθείας εἰς τὴν Μαρίαν, ὅσον δὲ ἠγνόει ὅτι ἦτο προσωρισμένος εἰς μεγάλητερα, καὶ ἐβλεπε καθ' ἐκάστην ὅτι ὡς ἔχων ἀγωγὴν καὶ ἀρετὴν ψυχῆς πολὺ ἀνωτέραν τῆς τοῦ δημίου του, ὑπέμενε πάντα ταῦτα μετὰ πολλῆς καρτερίας. Ἐπειδὴ δὲ ὁ πατήρ ἤθελε νὰ περιποιῇται αὐτὸν ἡ θυγάτηρ του, εὐρίσκειτο αὐτῇ παροῦσα ὅσας ἐδίδοε διαταγὰς πρὸς τὸν γραφεῖα, καὶ ἐβλεπε πῶς τὸν μετεχειρίζετο. Μητέρα δὲν εἶχεν ἡ Μαρία, ἡ δὲ γραῖα θεὸς της, ἥτις ἄλλοτε διώκει τὰ τῆς οἰκίας, ἦτο παράλυτος. Ὡς ἦτο τραχὺς πρὸς τοὺς ἄλλους ὁ Κ. Ἀλλορυ, οὕτω ἐφάρετο καὶ πρὸς αὐτήν, καὶ ἡ ταλαίπωρος ἐξεπλήρου μὲν τὸ χρέος της πρὸς τὸν ἴδιον πατέρα, δὲν ἠσθάνετο ὁμοίως καὶ τὴν ἀγάπην ἐκείνην τῆς ὁποίας γίνονται ἀξιοὶ διὰ τῆς ἀγαθότητός των οἱ γονεῖς· μάλιστα τὸν κατεφρόνει. Διὰ τοῦτο ἡ καρδία της ἀπῆτει ὑποστήριγμα καὶ τροφήν. Χωρὶς νὰ ἀναγινώσῃ ποτὲ μυθιστορίας, οὔτε σχεδὸν νὰ ἐπισκεφθῇ τὰ θέατρα, ἡ καρδία της ἐπροσκολλήτο καθ' ἐκάστην εἰς τὸν γραφεῖα, τὸν ὁποῖον ἐνόμιζεν ὅτι λυπεῖται καὶ τιμᾷ μόνον· ὁ δὲ πατήρ, ἔχων πάντοτε βάνυσσα αἰσθήματα, καὶ θέλησιν ἀκαταγώνιστον, καὶ τὴν κτηνώδη ἐκείνην ἰσχνὴν τὴν ὁποῖαν δίδει τὸ ἀργύριον, δὲν ἐβλεπε τί ἐγίνετο περὶ ἑαυτὸν, οὔτε ἐνόει τὸν κίνδυνον τὸν ὁποῖον αὐτὸς μόνος παρεσκεύαζεν· ἀπῆτει νὰ μὲν ἡ θυγάτηρ του πάντοτε πλησίον του διὰ ν' ἀκούῃ τὸν σεμνὸν γραφεῖα, τὴν γλυκεῖαν καὶ ἀνδρικήν φωνήν του, τὰς παραφόρους ὕβρεις τοῦ πατρὸς, καὶ νὰ καταμετρᾷ τὴν μεταξὺ τῶν δύο διαφορὰν. Ἀφοῦ δὲν ὑπωπτεύετο ὅτι ἦτο δυνατόν νὰ τὸν οἰκτείρῃ ἡ θυγάτηρ του, πῶς θὰ ἐφοβεῖτο ὅτι καὶ θὰ τὸν ἀγαπήσῃ; Αὐτὴ ἦτο τόσῳ πλουσία, καὶ ἐκεῖνος τόσῳ πτωχός! Δὲν ἐνόει ὅτι καθημερινὴ συνάντησις δύο ἀνθρώπων ἐχόντων τόσην ὁμοιότητα χαρακτῆρος καὶ ἀγωγῆς ὅσον χάος τύχης καὶ πλούτου ἐχώριζεν αὐτοὺς, ἔτρεφεν ἔτι μᾶλλον τὴν πρὸς ἀλλήλους ἀνπαθείαν.

Μίαν τῶν ἡμερῶν ὁ Ἑλλιοτ ἔφερε πρὸς τὸν κύριόν του ἐπιστολὴν τὴν ὁποῖαν οὗτος ἤρπασε μετὰ μεγίστης ὀρμῆς· ὁ δὲ νέος ἴστατο ὀρθῶς ἐνώπιόν του ὡς στρατιώτης, τὸ πρόσωπον ἔχων ὠχρὸν καὶ τοὺς πόδας ἀποκαμάντας καὶ κλονουμένους.

— Ὁ Κ. Ἑλλιοτ, εἶπεν ἡ Μαρία πρὸς τὸν πατ

τέρα της, με φαίνεται πάσχω· με τὴν ἀδειάν σου νὰ τὸν δώσω ὀλίγον κρατῖον;

— Μάλιστα, ἀπεκρίθη ἐκεῖνος ὡς μηχανή, ἐνῶ κατέτοιχε διὰ τῶν ὀφθαλμῶν τὴν ἐπιστολὴν, διηλαμβάνουσαν ὅτι ἐφάσε μεγίστη ποσότης κόμμεως ἀραβικῆς, καὶ οὕτω κατεστρέφετο τὸ ἐπιχερδίστην τον μονοπώλιον τὸ ὁποῖον αὐτὸς εἶχε προσημαῖαι διὰ μεγίστης θυσίας· τὸσούτη δὲ ἦτο ἡ ταρχή του ὥστε οὐτε παρετήρησε τὸ πατήριον, τὸ ὁποῖον ἐπρόσφερε με χεῖρα τρέμουσαν ἡ θυγάτηρ του πρὸς τὸν νέον. Ὁ δὲ Ἐλλιοτ ἐλάβεν αὐτὸ εὐχαριστήσας τὴν κόρην. Τότε ἀπὸ τοὺς γαλανοὺς ὀφθαλμοὺς τῆς Μαρίας ἐξελοντίσθη ἀκτὶς μαγευτικὴ, ἥτις ἀπερῆσε διὰ παντός τὴν τύχην της· αἰσθανθεῖσα δὲ καὶ αὐτὴ τρόμον ἐχαμήλωσεν ἀμέσως τοὺς ὀφθαλμοὺς, καὶ μεταβάστα πρὸς τὸ παράθυρον ἐστρεψε τὴν ῥάχιν πρὸς τὸν καταταραχθέντα Ἐλλιοτ, ἐνῶ ὁ Κ. Ἄλλορυ, κινδυνεύουσαν βλέπων τὴν πληθώραν τοῦ ταμείου του, οὕτε τοῦ ἑνὸς τὴν ταρχήν, οὕτε τοῦ ἄλλου τὴν ἀπορίαν παρετήρησεν· ἀλλ' αἶφνης με φωνὴν κεραυνόβολον ἀνέκραξε·

— Τὸ χαρτοφυλάκιόν μου, Μαρία, γρήγορα τὸ χαρτοφυλάκιόν μου.

— Δὲν μὲ εἶπετε . . . τίποτε . . . ἀπεκρίθη ἡ Μαρία συγκεχυμένως, διότι βεδυθισμένη εἰς σειρὰν νεφῶν, δὲν εἶχεν ἐννοήσει τί εἶπεν ὁ πατὴρ της.

— Εἶσαι τρελή, κωφὴ, ἀνεφώνητε μακρῶμενος ὁ γέρον· τὸ χαρτοφυλάκιόν μου σὲ εἶπα.

Δὲν ὑπωπτεύετο ὁ ἐλεεινὸς ἐκεῖνος ὅτι ἐν τῷ διαστήματι πέντε λεπτῶν, καθ' ἃ εἶχε τὸν νοῦν εἰς λίρας καὶ τόλους καὶ μονοπώλια, κατεβλήθησαν τὰ θεμέλια δράματος μέλλοντος· ἀνατρίψῃ ὅλα τὰ σχέδιά του. Ἐγραψεν ἐν τάχει πολλὰς ἐπιστολάς, ἐκυψε τὸ στόμα πρὸς τὸ οὖς τοῦ Ἐλλιοτ, τὸν ἐπεφόρτισε με παραγγελίας τὰς ὁποίας ἀδύνατον ἦτο νὰ ἐκπληρώσῃ ἐντὸς μιᾶς ἡμέρας, καὶ τὸν ᾤθησε διὰ τῆς δεξιᾶς συνιστῶν ταχύτητα, καὶ ἀπειλῶν αὐτὸν ἐὰν ἀργήσῃ ἢ λησμονήσῃ τι.

Ὅτε οἱ ἱατροὶ ἐπέτρεψαν εἰς τὸν Κύριον Ἄλλορυ νὰ ἐξέλθῃ τῆς οἰκίας, τὸ πρᾶγμα εἶχε προχωρήσει· τὴν φυσικὴν ἀποστολὴν καὶ αἰδῶ τῆς νέας κατενίκησεν ὁ οἶκτος τὸν ὁποῖον ἠσθάνετο πρὸς τὸν νέον ὄθεν καὶ δύναμαι νὰ εἶπω ὅτι οὕτε παραπορὰ ἔρωτος ὑπῆρξεν, ἀλλ' οὕτε ἀπάτη παρὰ τοῦ Ἐλλιοτ. Ἡ θέσις εἰς ἣν εὐρίσκοντο καὶ οἱ δύο, ἡ ἀπομόνωσις τῆς Μαρίας, ἡ οἰκοπέτης εἰς τὴν ὁποίαν περιήλθον ἕνεκα τῆς ἀπρονοήσιας τοῦ Ἄλλορυ, τοὺς καθίστανε καθ' ἐκάστην ἀναγκαίους πρὸς ἀλλήλους. Θύματα ἄντες καὶ οἱ δύο τῆς αὐτῆς ταρχύτητος, τὰ αὐτὰ πάσχοντες ἀδιακόπως, καθήμενοι πλησίον εἰς τὴν ἐκκλησίαν ὅσκις ὁ Ἄλλορυ μετέβαινεν εἰς τὴν ἐσχόλην του καταλείπων τὴν θυγατέρα του εἰς τὴν πόλιν διὰ νὰ τακτοποιήσῃ λογαριασμοὺς τινὰς καὶ νὰ διοικήσῃ τὰ τῆς οἰκίας, ἐνέδωκαν ἀνεπισημάντως, ἀκουσίως εἰς τὸ ἀμοιβαῖον αἰσθημὰ των. Ἐντεῦθεν ἐγεννήθη ἰσχυρότατος καὶ ἀδιάλυτος δεσμός, ἐξ ἐκείνων τοὺς ὁποίους δὲν παρεκκεῖται μὲν θέλησις ἀνθρώπου, ἀδυνατεῖ δὲ νὰ διαλύσῃ ἡ τύχη. Κυριακὴν

τινα ἰδὼν ὁ Ἐλλιοτ τὴν νέαν ἐξελθούσαν μόνην τῆς ἐκκλησίας ἐπλησίασε, προσέφερε τὴν βραχιονά του καὶ τὴν ὠδήγησεν εἰς τὴν οἰκίαν της. Ἐὰν ὁ πατὴρ της εἶδεν αὐτὸ θὰ ἐξηκόντιζε βεβαίως τοὺς κεραυνούς τῆς ἔργης του. Ἐπὶ τέλους συνεδέθησαν αἱ καρδίαι των.

Ποσους ἀγῶνας κατέβαλον, εἰς πότους ῥόδους παρεδόθησαν καὶ ὁποῖαν μετάνοιαν ἠσθάνθησαν ὅπως ἀπορῶνισιν οἱ δύο νέοι τὴν ἄρὰν ταύτην τῆς τύχης των! Ἐν ἔτος εἶχε παρελθῇ ἐν τοσούτῳ· ἐπειδὴ δὲ διὰ τὴν ἀνάγκωσιν τοῦ πατρὸς διεκόπησαν αἱ σχέσεις τῶν νέων, ἡ θλίψις τοῦ χωρισμοῦ ἐπέφερε τὰς ἀμοιβαίως ἐξηγήσεις, αἵτινες ἕως τότε ἦσαν ἡ ἀτελεῖς ἡ δευλαί. Ἐπὶ τέλους, πρὶν ἐτι ὑποπτευθῇ ὁ Ἄλλορυ, προέβησαν καὶ μέχρις ἀλληλογραφίας. Κατὰ τινα ἐσπέραν τὰ βήματα τοῦ Ἄλλορυ ἠκούσθησαν ταχύτερα τοῦ συνήθους, καὶ μειδίμα εὐχαριστήσεως ἐπληνᾶτο εἰς τὰ χεῖλη του. Καθήμενος παιδροπρόσωπος εἰς τὴν τράπεζαν πλησίον τῆς θυγατρὸς του, ἐρρίπτεν ἐνίοτε φιλόστοργον τὸ βλέμμα ἐπ' αὐτήν. Τὰ κινήματα ταῦτα παρετήρησεν ἡ Μαρία, ἀλλὰ τὰ ἀπεδῶκεν εἰς ἐπιτυχίαν ἐμπορικὴν· περὶ τὸ τέλος θυμῶς, ἐνῶ ἡτοιμάζετο ν' ἀποχωρήσῃ, ὁ πατὴρ κρατῶν παρὰ τὰ χεῖλη ποτήριον πλήρες οἴνου Ἰσπανικοῦ·

— ἔχω, εἶπε, Μαρία, λαμπρὰν εἰδήσιν νὰ σὲ δώσω· ναι, λαμπρὰν· εἰς τὸ χρηματιστήριον ἐγινε λόγος σήμερον διὰ σέ.

Καὶ ἐκένωσε τὸ ποτήριον· συνέκρουε δὲ τὰ χεῖλη ἀλλεπαλλήλως ὥς ἂν ἡ ὠραιότης τοῦ οἴνου καὶ ἡ γλυκύτης τῆς εἰδήσεως εἶχον ἐμπνεύσει εἰς τὴν καρδίαν του χαρὰν ἀνεκλάλητον.

— ἔγινε λόγος δι' ἐμὲ εἰς τὸ χρηματιστήριον! ἀνεφώνησεν ἡ Μαρία. . . Καὶ τί ἔχω νὰ κάμω μετὰ τὸ χρηματιστήριον;

— Τί ἔχεις νὰ κάμῃς; τί ἔχεις νὰ κάμῃς; ἐπανέλαθεν ἐκεῖνος λεπτύνας τὴν φωνήν! . . . Ὅταν εἶναι μίς ἀνὴρ ἀνδρὸς καὶ πρόπει νὰ ὑπανδρευθῇ, τὸ πρᾶγμα δὲν εἶναι παράδοξον, νομίζω.

— Ἀγαπᾶτε τὰς ἀστείότητας, εἶπεν ἡ Μαρία· καὶ χωρὶς νὰ ἐννοῇ τί ἐκαμνεν ἔφερεν εἰς τὰ χεῖλη ποτήριον καὶ τὸ ἐρρόφησε διὰ μιᾶς.

— Ἀστείότητας! βεβαίως ὅχι· ἡ ὑπόθεσις ἐπροχώρησεν ἀρκετά, καὶ δὲν ἔχω ὁρεξίν νὰ χορηγέω.

— Ἐπροχώρησεν ἀρκετά!

— Ναι, ἐπροχώρησεν, ἀπεφασίσθη, ἐτελείωσε· ἡ συμφωνία εἶναι συμφωνία, ὁ λόγος λόγος, καὶ ἀντιλογίαι δὲν εἶναι δεκταί. Εἶσαι ἢ δὲν εἶσαι κόρη μου; Πρὸ πολλοῦ ζητῶ νὰ σὲ καλοῦπανδρεύσω, καὶ τέλος ἐπέτυχα ἀξιόλογον γαμβρόν. Θὰ γίνῃς κόμπωσα, Μαρία. . .! Τὴν ἡμέραν κατὰ τὴν ὁποίαν θὰ ἰδῶ τὰ οἰκόσημά σου εἰς τὴν ἀμαξάν σου, ἀφίνω καὶ ἐμπόριον καὶ τὰ καλὰ του, καὶ ἀναπαύομαι. Τί λέγεις;

— Τί λέγω; Ἐπανέλαθεν ἡ Μαρία, τῆς ὁποίας τὰ δάκτυλα ἐστρυφογύριζον πρὸ τριῶν λεπτῶν τὰς ἄκρας τοῦ μανδυλίου της.

Τὸ πρόσωπόν της ἐγένετο κατάλευκον ὡς χιών, καὶ τὸ σῶμά της ανέφρισεν.

— Ἢ! Ἢ! τί τρέχει; τί ἐτρόμαξες καὶ ἐκίτρι-
νισες! διὰ τί φοβεῖται; Φαίνεται ὅτι ἐφάνέρωσα τὸ
πράγμα μὲ πολλὴν βίαν· ἔπραπε νὰ σὲ προτοι-
μάσω· ἀλλ' ὅπως δὴ ποτε ἐτελείωσε, καὶ δὲν εἶναι
δυνατὸν νὰ γινῇ ἀλλέως.

Ἡ Μισοία ἠθέλησε νὰ ἀνεγερθῇ, ἀλλ' ἠσθάνθη τοι-
αύτην ἀδυναμίαν ὥστε ἐκάθησεν ἐκ νέου ὠχριάσασα
ἐπὶ μᾶλλον. Ὁ δὲ πατὴρ πλησιάζας αὐτήν, καὶ διὰ
μὲν τῆς μιᾶς χειρὸς χαδεύων τὸ πρόσωπόν της διὰ
δὲ τῆς ἄλλης θιβῶν τὰς χειρὰς της·

— Ἀ! εἶπε, πῶς ἐπάγωσαν τὰ χερίά σου; τί
παιδί εἶσαι!... ἀνοησία, κήρη μου· δὲν ἀποκρίνεσαι
τόσον σὲ τρομαζούν αἱ ἀστείότητες;

— Ἀ! πατέρ μου! ἀστειεύητε λοιπόν; ἀνερῶ-
νησεν ἡ νέα ἀνεγερθεῖσα, καὶ προσηλώσασα ἀκτινο-
βόλον βλέμμα ἐπ' αὐτοῦ.

Καὶ ἔπειτα ἐλειποθύμησεν ἡ στεντιόρειος φωνὴ τοῦ
γέροντος ἀντήχησεν εἰς τὴν οἰκίαν, καὶ τάχα ὁλό-
κληρον ὑπηρετῶν συνέρρευσεν· μετεκόμισαν τὴν νέαν
εἰς τὸν κοιτῶνά της, ὁ δὲ πατὴρ τόσῳ μᾶλλον ἐ-
περιποιεῖτο αὐτήν, ὅσῳ ἐνθυμεῖτο ὅτι θὰ γείνη κό-
μησσα. Ἀλλὰ πρὸς τί, ἔλεγε καθ' ἑαυτὸν, ὅλαι αὐ-
ταὶ αἱ ἀνοησίαι τῆς θυγατρὸς μου· δὲν εἶμαι πατὴρ
της; δὲν ἔχω δικαίωμα νὰ τὴν πωλήσω ὅσῳ πλέον
ἀκριδὰ ἡμπορῶ;

Καθ' ὅλην τὴν νύκτα ἡ νέα ἦτο τεταραγμένη· καὶ
εἰς μὲν τὸ πρόγευμα δὲν ἐφάνη, εἰς δὲ τὸ γεῦμα
δὲν ἐφαγεν· εὔρε δὲ καὶ τὸν τρόπον νὰ γράψῃ ἀσυ-
νάρτητά τινα πρὸς τὸν Ἑλλιοτ, ἐξηγοῦντα ὅμως ἀ-
ποχρῶντως τὰ διατρέξαντα.

(Ἔπεται συνέχρια.)

ΤΟ ΔΕΝΔΡΟΝ ΤΗΣ ΜΑΡΙΑΣ.

— 000 —

Ἡ Ἡλιούπολις ὑπῆρξεν ἀρχαία καὶ θαυμασία πό-
λις τῶν Αἰγυπτίων, περιώνυμος ἐν τε τῇ Πηλαιοῇ
Γραφῇ καὶ τῷ Προδότῳ καὶ τῷ Διηδώρῳ καὶ τῷ
Στραβῶνι, ἡ ἐπὶ χώματος ἀξιολόγου κειμένη, ὡς
λέγει ὁ Γεωγράφος, τὸ ἱερὸν ἔχουσα τοῦ Ἡλίου, καὶ
τὸν βούν τὸν Μνεῦν ἐν σπηλῇ τινὶ τρεφόμενον, ὃς
παρ' αὐτοῖς νενόμισται θεός, ὥσπερ καὶ ἐν Μέμ-
φει ὁ Ἀπὶς π. Κατὰ τοὺς ἐπισημοτέρους τῶν γεω-
γράφων, οἵτινες ὅμως ἀγνοοῦσι πάντα τὰ περὶ τῆς
αρχῆς τῆς πόλεως ταύτης, φαίνεται ὅτι ὑπῆρξε τό-
πος μυστηριώδους μελέτης καὶ προσευχῆς, ὅπου πανη-
γυρίζοντο ἑορταί πρὸς τιμὴν τοῦ ἡλίου, καὶ ὅπου
ὁ φοῖνιξ, ἀναχωρῶν ἐξ ἀνατολῶν πρὸς τὸ τέλος
τοῦ βίου αὐτοῦ, διαρκούντος ἔτη χίλια τετρακόσια
καὶ ἐν, ἤρχετο ἐν' ἀποθάνῃ μὲν ἐπὶ πυρᾷ ἐκ μύρρας
καὶ λιθάνου, ἀναγεννιθῇ δὲ, ὡς ὁ ἥλιος τὸν ὅποιον
ἐξαικόνιζεν, ἐκ τῆς τέρας αὐτοῦ.

Τῆς Ἡλιούπολεως, τὴν ὁποίαν *Μιδωὶ ἐχ Σμας*

ὀνομαζοῦν οἱ Ἀράβες, πλὴν ὀβελίσκου ἐξήκοντα
πόδας ὑψηλοῦ, ἀνυψουμένου μεταξὺ δένδρων καὶ
ἀνθέων, καὶ ἐχόντος ἱερογλυφικὰς ἐπιγραφάς, μό-
νον ἐρείπειν σωζόνται, ἐπ' ὧν ὁ Ἰσραήλ πασῶς ἐφύ-
τευσε κῆπον. Κεῖται δὲ ἐπ' αὐτῆς καὶ τὸ ἐξαικο-
νιζόμενον ὑπὸ τῆς παρατιθεμένης εἰκόνος χωρίον,
Ματαριέ τὸ ὄνομα.

Ἐνταῦθα ὁ μὲν υἱὸς τοῦ Ἰακώβ Ἰωσήφ ἐνυμφεῖθη
τὴν θυγατέρα τοῦ μεγάλου ἱερέως τοῦ Ἡλίου· οἱ δὲ
Ἰσραῖλοι, ὅτε ἦσαν εἰς Αἴγυπτον, κατεσκεύασαν δια-
φόρους οἰκοδομὰς· ἀλλὰ καὶ ὁ Σέτωστρις θεωρῶν
αὐτήν ὡς ἀκρόπολιν τοῦ κράτους, περιτείχισε,
καὶ τὸ τεῖχος ἐξέτεινε μέχρι Πηλουσίου. Ἡ Ἡλιού-
πολις, κατὰ τὸν Γεωγράφον, ὑπῆρξε κατοικία ἱερέων,
φιλοσόφων ἀνδρῶν καὶ ἀστρονόμων, ἡ παρακμὴ δὲ
αὐτῆς συνέβη περὶ τὰ τέλη τῆς Ῥωμαϊκῆς δημοκρα-
τίας. Ὁ Στραβῶν ὅστις εἶχεν ἐπισκεφθῇ αὐτήν ἐπὶ Λύ-
γουττου εὔρε «πανέρημον τὴν πόλιν, τὸ ἱερὸν ἔχου-
σαν τῷ Αἰγυπτίῳ τρόπῳ κατεσκευασμένον ἀρχαίον,
ἔχον πολλὰ τεκμήρια τῆς Καμβύσου μηχανίας καὶ ἱερο-
συλίας, ὃς τε μὲν πυρὶ, τὰ δὲ σιδήρῳ διελωδῶτο
τῶν ἱερῶν ἀκρωτηριαζῶν καὶ περικαίων, καθάπερ
καὶ τοὺς ὀβελίσκους.» Ἐπὶ τούτοις ὁμοῦ εἰσέτι α οἷτε
τῶν ἱερῶν οἶκοι καὶ Πλάτωνος καὶ Εὐδόξου διχ-
τριδαί. Συνανέβη γὰρ δὴ τῷ Πλάτῳ ὁ Εὐδόξος
δεῦρα, καὶ συνδιέτριψαν τοῖς ἱεροῖς ἐκεῖνοι ἐν-
ταῦθα τρισκαίδεκα ἔτη. »

Ἡ *Ματαριέ* σύγκειται ἐκ σωροῦ καλυβῶν χωμα-
τίνων ὅσων ἐνδέχεται ἐλεεινῶν, ἀλλὰ περιστοιχι-
σμένων ἐκ τερπνοτάτων κήπων. Ἐν μέσῳ δὲ αὐτῶν
ἀνυψοῦται τὸ ἀληθὲς μνημεῖον τοῦ τόπου ἐκείνου,
τὸ *Σεγάρ ἐλ Μαριάμ* (*) ἡ δένδρον τῆς Παρθένου,
ὑπὸ τὸ ὅποιον ἐκάθησε, κατὰ τὴν παράδοσιν, ἡ
θεοτόκος ὅτε ἔφευγεν εἰς Αἴγυπτον.

Εἰς τὸ χωρίον τοῦτο συνεκρατυθῇ τὴν 20 Μαρ-
τίου τοῦ 1800-ἔτους ὑπὸ τῶν Γάλλων ἡ μάχη, ἡ
ὀνομασθεῖσα *μάχη* τῆς *Ἡλιούπολεως*, καθ' ἣν ὁ
Κλύβερ δέκα μόνον χιλιάδων στρατηγῶν, κατετρό-
πωσεν 25 μυριάδας Τούρκων καὶ Ἀράβων.

Ἰδοὺ περίεργον ἐπεισόδιον τῆς μάχης ταύτης,
τὸ ὅποσιν διηγήθη ἐσχάτως Αἰγυπτίος τις·

Ὀλίγας ἡμέρας πρὸ τῆς συμπλοκῆς, μικρὸν σῶμα
Γάλλων στρατιωτῶν κατέλειπεν εἰς τοὺς κήπους τῆς
Ματαριέ. Ἐσπέραν δὲ τινα, μετὰ τὴν δύσιν τοῦ ἡλίου,
νέκτις ὀφιοπόλαινα καὶ ἄλλοι ὑπαξιωματικοί, περιφε-
ρόμενοι ὑπὸ τὰ δένδρα, εἶδον ἐρχομένην γυναῖκα Ἀ-
ραβὰ, φέρουσαν εἰς τὰς ἀγκάλας βρέφος, τὸ ὅποιον
ἐπεριπτύσσετο κλαίονσα, καὶ γονυπετήσασα ὑπὸ συ-
κομωρέν. Καὶ πρῶτον μὲν προσευχέθη, ἔπειτα δὲ
ἀποθέσασα κατὰ γῆς τὸ βρέφος ἐντὸς τοῦ βουρνού-
ζιου της, ἔκαψε φύλλα τοῦ δένδρου, ἔβριξεν αὐτὰ
εἰς παρακειμένην πηγὴν, καὶ μετὰ ἄλλεπαλλήλα
σημεῖα σταυροῦ, ἐπέθεσεν αὐτὰ μετὰ πολλῆς εὐλα-
βείας εἰς τοὺς μῆνιγγας τοῦ βρέφους. Μετὰ ταῦτα

(*) *Μαριάμ* ἡ *Μαριάμ* ὀνομάζεται ἑβραϊστὶ ἡ παρθένος *Μαρία*·
σημαίνει δὲ ἡ λέξις παρμένη, ἡ σμύρα, ἡ κυρία τῆς θαλάσ-
σης, ἡ αἰνετήν.